

Uspostava sustava nematerijalne potpore za studente tijekom studija:

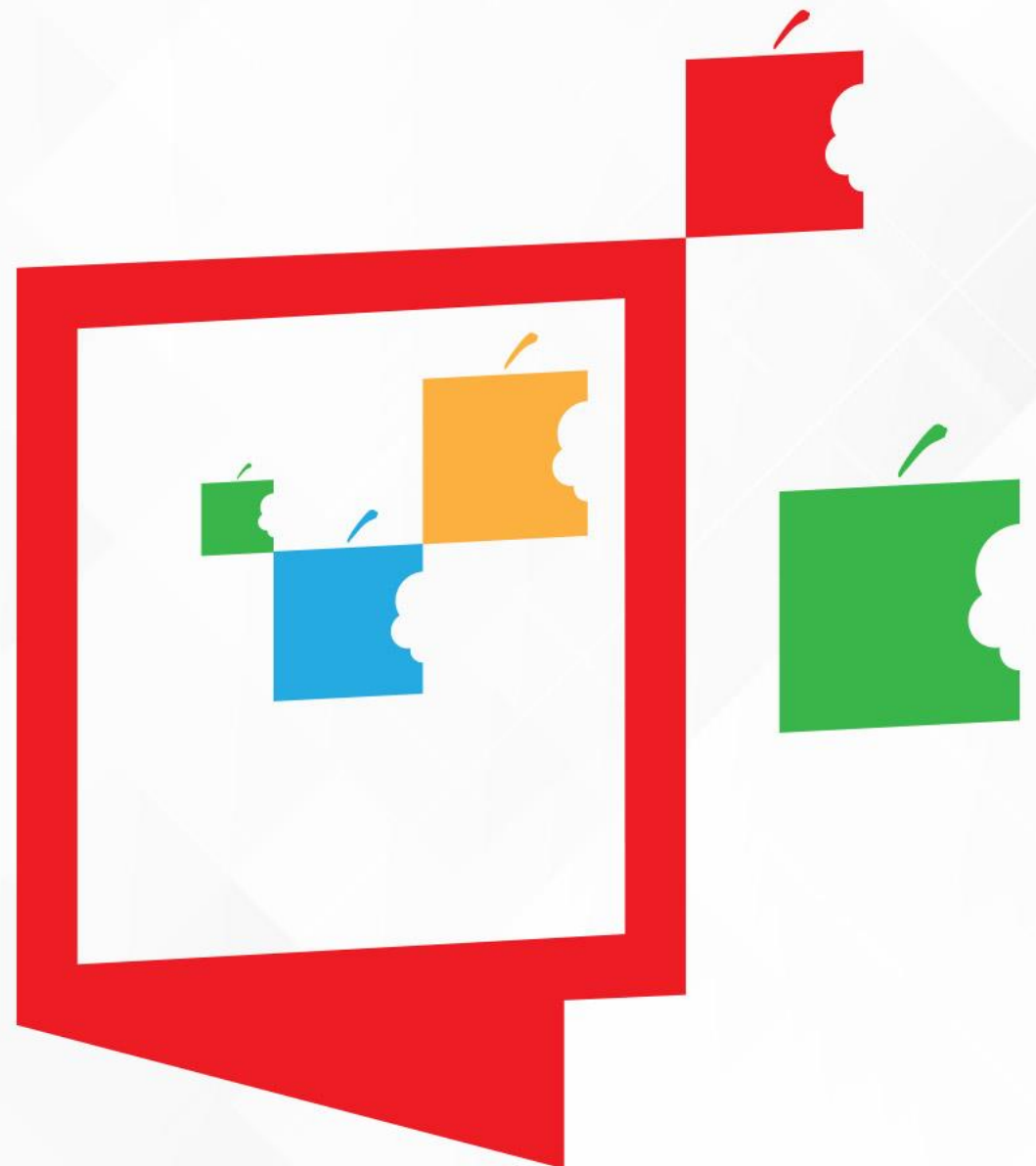
Prijedlog smjernica za razvoj
sustava podrške studentima

- sastanak Mreže CroQAnet 2. srpnja 2020. –

Mina Đorđević, mag.psych., Agencija za znanost i
visoko obrazovanje (AZVO)

agencija za znanost i visoko obrazovanje

Unapređenje sustava osiguravanja
i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja

Sadržaj

- Strateški okvir
- Prijedlog smjernica za razvoj sustava podrške studentima
 - Međunarodna iskustva
 - Stanje na hrvatskim visokim učilištima
 - Prepoznate potrebe studenata
 - Načela i preporuke za razvoj sustava podrške
 - Dobiti za relevantne dionike

Strateški okvir

- Nacionalni plan za unaprjeđenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2019. – 2021.

CILJ 3: OMOGUĆITI JEDNAKE PRILIKE SVIM STUDENTIMA TIJEKOM STUDIRANJA

Podcilj	Aktivnost	Odgovornost	Indikator
3.2. Uspostaviti učinkovit sustav nematerijalne potpore za studente tijekom studija	<p>Uspostaviti sustav savjetovanja na visokim učilištima sa sljedećim elementima:</p> <p>psihološko savjetovanje; karijerno i financijsko savjetovanje; akademsko savjetovanje; savjetovanje i potpora studentima s invaliditetom</p> <p>Promovirati sustav nematerijalne potpore, uključujući dostupnost informacija na mrežnim stranicama visokih učilišta i druge oblike informiranja</p>	<p>Visoka učilišta, Hrvatski zavod za zapošljavanje, MZO, MRMS (Uprava za upravljanje operativnim programima Europske unije)</p> <p>Udruge koje se bave relevantnim oblicima podrške mladima</p>	<p>Broj studenata korisnika ovih programa</p> <p>Objedinjene i redovito ažurirane informacije o mogućnostima i sadržaju savjetovanja</p> <p>Izvještaji savjetovanih centara (s povratnim informacijama korisnika)</p>

Strateški okvir

- Agenda za modernizaciju VO u Europi
- Berlinska deklaracija o socijalnoj dimenziji iz 2011.
- Bucharest Communiqué iz 2012.
- Nacionalna strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije

Međunarodna iskustva

- služba za akademsku pomoć u studiranju
- psihološko savjetovalište
- savjetodavna služba za podršku i praktičnu pomoć studentima s invaliditetom
- zdravstvene medicinske usluge
- savjetodavna služba za financijsko savjetovanje (pitanja stipendija, studentskih zajmova)
- savjetovalište za razvoj profesionalne karijere
- studentski ured/servis za zapošljavanje
- služba za savjetovanje i podršku međunarodnim studentima

Miješani organizacijski modeli:

- središnje osnovane službe te pojedine usluge/službe dodatno organizirane na razini fakulteta/odjela
- osigurana financijska sredstva na razini visokog učilišta
- umrežavanje službi i povezanost s vanjskim suradnicima (prema van se upućuje 20-30% SAD sveučilišta)
- zaposleni stručnjaci isključivo u službama koje su visoko profesionalizirane (unaprjeđivanje kvalitete usluga, supervizija zaposlenih i vanjskih stručnjaka i stručno usavršavanje)
- prva godina studija - posebna podrška kao najranjivijem dijelu studentske populacije

Stanje na hrvatskim visokim učilištima

UNIZG:

- završnost studenata preddiplomskih studija upisanih 2005./06. od 22%-83% ovisno o sastavnici odnosno oko 53%
- prolaznost s prve na drugu godinu u 2011./12. oko 63%
- završnost diplomskih studija oko 80%

UNIRI:

- završavanje studija u roku ne prelazi 60% na većini sastavnica

Prepoznate potrebe studenata

Istraživanja u kontekstu razvoja sustava podrške studentima

Sa svrhom uspostave službi podrške utemeljene na iskazanim potrebama studenata, nekolicina sveučilišta u RH te druge relevantne institucije provela su istraživanja na osnovu kojih su se dobili relevantni podaci o potrebama studenata, psihofizičkom zdravlju te studentskom standardu.

Sveučilište u Zagrebu je u 2012. godini provelo sustavno istraživanje procjene potreba studenata za podrškom tijekom studiranja uz sudjelovanje studenata svih sastavnica Sveučilišta. Prema rezultatima provedenog istraživanja, studenti najviše ukazuju na poteškoće koje su usko povezane s mogućnošću uspješnog svladavanja akademskih obaveza u za to predviđenom vremenu. Ometajući čimbenici tijekom studija ponajviše su vezani uz akademsko okruženje i zahtjevnost akademskih obveza i sadržaja te ovi čimbenici uglavnom stvaraju više poteškoća na nižim godinama studija, a uz izuzetak nedostatnog financiranja, u nešto manjoj mjeri ih ometaju vanjske okolnosti. Percipirana zahtjevnost studija i izjava velikog broja studenata o postizanju lošijih ocjena od očekivanih, zajedno s neadekvatnim radnim navikama ukazuju na relativnu nespremnost na akademske uvjete te potrebu za većom pripremom srednjoškolaca za studij. Također se time ističe važnost davanja podrške i rada s novoupisanim studentima kako bi se što lakše i brže snašli i prilagodili uvjetima studiranja.

Rezultati ukazuju na postojanje općih poteškoća s kojima se većina studenata susreće, a odnose se primarno na akademske zahtjeve i sadržaje, ali ujedno kod određenog dijela studenata postoji potreba i za dodatnom podrškom usmjerenom na prevladavanje emocionalnih poteškoća. Kad su u pitanju psihofizičke i socijalne teškoće, najizraženije skupine poteškoća su problemi u učenju/studiju, somatizacija i depresivnost, a zatim slijede problemi s niskim samopoštovanjem.

Vezano uz čimbenike povezane s akademskom prilagodbom studenata, na Sveučilištu u Rijeci je provedeno trogodišnje longitudinalno istraživanje (procjena u tri vremenske točke na reprezentativnom uzorku studenata). Rezultati su pokazali kako je na početku studija 26 % studenata imalo visoku razinu anksioznosti, 6 % ih je iskazalo klinički značajno povišenje depresivnih simptoma, a 7 % je iskazalo suicidalne misli. Nakon jedne godine studiranja studenti su izvijestili o povećanju anksioznosti i psihosomatskih simptoma. Studenti koji su putem upitnika samoprocjene iskazali značajno povišenje depresivnih simptoma, imali su značajno više anksioznih i psihosomatskih simptoma, slabije su emocionalno, akademski i socijalno prilagođeni na studij u usporedbi s nedepresivnim studentima.

Samo je 50 % studenata preddiplomsku razinu studija završilo na vrijeme. Nadalje, rezultati su pokazali kako su uspješni studenti savjesniji, akademski i socijalno prilagođeniji na početku studiranja, s više obiteljske podrške i generalno su zadovoljniji sobom, fakultetom i životom općenito. Za razliku od navedenih, neuspješni studenti su skloniji prokrastinaciji, depresivniji su, imaju više obiteljskih problema te teškoća zbog zlouporabe supstanci. S obzirom na navedene nalaze istraživanja i na temelju dobivenih rezultata, može se zaključiti o važnosti, uz akademsku prilagodbu na studij, pružanja podrške studentima tijekom njihove emocionalne i socijalne prilagodbe.

Na Sveučilištu u Zadru istraživana je povezanost teškoća koje studenti navode te njihove prilagodbe na studij. Rezultati su pokazali kako najveći broj studenata ima poteškoća s koncentracijom i održavanjem pažnje, njih 44,5 %. Studenti još ističu poteškoće s vidom (30,2 %) te psihičke poteškoće (21,3 %). Do 30 % studenata navodi kombinaciju dviju ili više teškoća. Ova skupina studenata imala je ujedno i najviše teškoća s prilagodbom na studij. U odnosu na studente bez teškoća, studenti s teškoćama teže su udovoljavali potrebama studija, lošije su se snalazili u fakultetskom okruženju te su izvještavali o slabijoj socijalnoj integraciji.

Načela i preporuke za razvoj sustava podrške

- formalno i sustavno osnivanje službi podrške
- dostupnost i besplatnost usluga podrške krajnjim korisnicima
- zapošljavanje stručnjaka kvalificiranih za specifična područja podrške
- osiguravanje prostornih kapaciteta
- iznalaženje stabilnog financiranja
- kontinuirana evaluacija usluga i procjena potreba studenata

Dobiti za relevantne dionike

DOBIT ZA STUDENTE	DOBIT ZA NASTAVNIKE	DOBIT ZA SVEUČILIŠTE
Olakšan pristup svim skupinama i olakšana prilagodba na studij	Povećana razina informiranosti o oblicima i svrhovitosti pružanja podrške studentima	Povećanje završnosti što doprinosi uspješnosti, ugledu sveučilišta
Podrška u akademskom i osobnom razvoju te razvoju životnih vještina	Osiguravanje dodatnih edukacija i konzultacija prilikom pružanja odgovarajuće podrške studentima	Doprinos uspješnom vanjskom vrednovanju sveučilišta
Podrška u uspješnom završavanju studija	Osiguravanje dokumenata, preporuka i smjernica za postupanje	Povećana konkurentnost sveučilišta
Konkurentnost na tržištu rada	Savjetovališne službe djeluju kao medijatori (između nastavnika i studenata) u osiguravanju odgovarajuće podrške studentima	Podrška mobilnosti studenata

Hvala na pažnji!